

Psykoterapeutisk praksis

Anmeldelse af en håndbog, der kan være til nytte for den, der arbejder med psykoterapi, uanset den faglige orientering.

For 16 år siden spåede professor i psykiatri, Tom Bolwig, at psykoanalysen ville være overflødig om ti år. Det var hans overbevisning, at genetisk forskning ville overflødigøre psykoanalysen.

Det er imidlertid ikke generne, der handler, ligesom det ikke er computeren, der skriver. Jeg tænker og skriver, generne og computeren stiller blot en kompleksitet til rådighed. Uanset hvor langt genetikken når i sin udvikling, kan mennesket ikke leve uden at have en livsopfattelse. Og alene af den grund vil det blive svært at tage livet af psykoanalysen. Ak, ja. Tiden sårer alle læger.

Sidste år udkom så Claus Haugaard Jacobsen og Karen Vibeke Mortensens ”Psykoterapeutisk praksis på psykodynamisk grundlag”. Et værk, der eftertrykkeligt dementerer forestillingen om, at psykoanalysen skulle være på retur.

Bogen er bygget op om en historisk gennemgang af psykoanalysens udvikling, der har visse lighedstræk med den gnosticisme, der prægede de første århundreder af den kristne kirkes historie, hvor mange mysterieagtige sekter og kætteriske bevægelser opstod. Der var retninger, der havde karakter af en frelsende psykoterapeutisk erkendelse, som en gang for alle skulle frigøre legemets og sjælens bindinger til familien og kulturen.

Jacobsen og Mortensen har i det kaos valgt det, de kalder en inkluderende vej, hvorved de anerkender, at de forskellige psykoanalytiske teoridannelser har gyldighed – hver til sin tid og sit formål. Men at psykoanalysen udviklede sig, skyldes ikke mindst kontroverserne med den eksistentielle, den humanistiske og de marxistiske bevægelser, og den historie kunne Jacobsen og Mortensen gerne have givet plads.

Det gælder i en vis forstand også vor tids dominerende kontrovers, nemlig den psykodynamiske psykologis front mod den kognitive psykologi. Netop denne konflikt, som kun stedmoderligt er behandlet i bogen, minder os om de gode gamle dage med

den kolde krig, der delte alt op i den ene lejr imod den anden, og hvor billedet blev fuldendt af retroende konvertitter.

Som åre og båd

Slagsmålet drejer sig selvfølgelig om adgangen til økonomiske ressourcer, hvilket blev klart, da det blev afsløret, at det ikke var muligt at udpege en vinder. Stig Poulsen, Olav Storm Jensen og andre har for længst gjort opmærksom på det, og i disse år kan man af og til blive underholdt på kurser, hvor amerikaneren Scott Miller fremfører samme pointe: alle metoder fungerer lige godt. Vi er alt for optaget af at konkurrere om vores metoder.

For et psykoanalytisk synspunkt tager den kognitive psykolog for let på overføringsfænomenerne, men måske kunne psykoanalytikerne lære af de erfaringer, som de kognitive psykologer har høstet? Det synes i øvrigt, som om disse sidste er mere omstillingsparate, i det mindste er den kognitive psykologis tredje teoretiske fremstød på mange måde præget af de psykodynamiske principper. Så hvem ved, måske kommer vi til at opleve en ”Murens fald” i psykoterapien.

Jacobsen og Mortensens bog er solidt funderet, og teori og praksis hænger sammen som åre og båd. Man har virkelig fat i en håndbog, der kan være til nytte for den, der arbejder med psykoterapi, uanset den faglige orientering. Forfatterne gør meget ud af rammerne og de etiske principper for den psykoterapeutiske praksis, og det er her, bogens egentlige styrke ligger.

Flere steder inddrages musikken som en metafor. Det fik mig til at tænke på pianisten Claudio Arrau, der sagde, at amatøreren kan være god, men at den professionelle skal være det, også når han er mindre oplagt. Jeg har ved at læse bogen følt mig i selskab med to veloplagte professionelle psykologer. Bogen befinder sig nu på den hylde, hvor mine håndbøger står. ■

Finn Korsaa

BOGDATA

Claus Haugaard Jacobsen og Karen Vibeke Mortensen: *Psykoterapeutisk praksis på psykodynamisk grundlag*. Hans Reitzels Forlag, 2013. 300 sider. 300 kr.